

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 3.000.000 Mk.
z odnośnikiem do domu 3.500.000 Mk.
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . . 4.000.000 Mk.
Zagranicą . . . . . 7.000.000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 150.000 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz millim. lub jego miejsce na
str. 1. 2. 3. gr. 10.
Nekrologi gr. 10. zwyczajne gr. 5

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 6 po poł.

№ 94 (7724)

Sobota, dnia 26 Kwietnia 1924 r

Rok XXXII

WĘGIEL

GORNOŚLĄSKI I DĄBROWIECKI
z kopalni:

Max	Marie
Hramsta	Böer,
Georg	Brade
Oheim	Heinrichsglück
Fanny	Neuglückhaus
Heym	Prinzen
Fürsten	Heinrichsfreude
Emanuelsegen	Czeladź

po cenach kopalnianych na
weksle 1-1½-2 miesięczne.

Portland Cement

z pieców rotacyjnych

fabryki:

„Rudniki” i „Wysoka”

po cenach fabrycznych
na weksle 1½-2 miesięczne.

KOKS Zabrzecki

z „Emma” i „Wolfgang”

po cenach hutniczych

Wapno kieleckie, papa
dachowa i gwoździe
budowlane

po cenach fabrycznych na
weksle 1½ miesięczne.

NAJLEPSZE FRANCUSKIE SAMOCHODY „PEUGEOT” 660

na dogodnych warunkach poleca:

KALISKA SPÓŁKA OPAŁOWA, Kazimierzowska 1, tel. 92.

KINO

Stylowy

Dziś piątek ostatni raz wy-
świetla się obraz p.t. „BU-
RZA” od soboty i dni na-
stępne wyświetla wspania-
łą groteskę 6 aktową p. t.

AMOR i S-ka

w 6-ciu potężnych aktach z udziałem zna-
komej artystki i piękności jakich mało **LIANA HAID** i najnajwiejszym **REINHOLD SCHÜNZEL**
Podczas seansów przygrywa pierwszorzędną orkiestra wojskowa. Początek w dni powszednie o godzinie 6.30,
ostatni seans o godz. 9.15, w soboty niedziele i święta początek o godz. 4.30, ostatni seans o godzinie 9.15.

Następny film od 1-go maja **ROSYJSKI FILM SPIEWANY** prawdziwa uczta dla Publiczności p. t.

BAJKA O MIŁOŚCI „milcz serce milcz”

Występują światowi artyści teatru Stanisławskiego w Moskwie z **WIERĄ CHOŁODNOJĄ**, nieporównaną gwiazdą
ekranu w roli tytułowej i inni jak Rachmanowa, Maksimow, Gajdarow, Poloński, Czardinin, Runicz, Chudalejow.
Prześliczna do głębi wzruszająca scenarja. Prawdziwa uczta artystyczna. Film jakich mało.
Biesiada duchowa. Łabędzi śpiew największej i najlepszej artystki filmowej występującej w przedśmiertnym
filmie **WIERY CHOŁODNOJ.**

SPIEW ARTYSTOW OPERY LWOWSKIEJ.

Zenobjusz Cerkiewicz

artysta malarz

Aleja Józefiny 12, IV. p.

ATÉLIER.

759

NIEZBEDNA W KAŻDYM
BUDUARZE DAMSKIM

J. S. Stempniewicz
Fabryka perfum i kosmetyków
Poznań

ODZIAŁY:
WARSAWA
KRAKÓW
RADOM
PIASKI 12.

SALA TOW. MUZYCZNEGO Parkowa 3

We wtorek, 29 kwietnia 1924 roku odbędzie się

KONCERT RECITAL FORTEPIANOWY

M^{IKOŁAJA} ORŁOWA

W programie: Bach, Corelli, Mozart, Schumann, Debüss, Chopin.

Początek o godzinie 8½ wieczorem,

Bilety są do nabycia w cukierni p. Mayera.

770

Świeży transport

Cukrów warszawskich

Lazienna 13.

127

KINO MIRAZ

Od dnia 25 kwietnia rb.
Clou sezonu! Najwspanialszy,
najsensacyjniejszy, najefektow-
niejszy, nadzw. film sezonu.

2 serie 10 aktów jednocześnie SZAŁ NAMIĘTNOŚCI

Monumentalny dramat w 2 serjach 10 aktach wyświetlanych jednocześnie Obraz wytwórni Paramount według słynnej powieści Leonarda Merricks'a. Rzech dzieje się w Indjach, Meksyku oraz w Bombaju. Szał namiętności jest najlepszym arcydziełem filmowym.

W rolach głównych **DOROTA DALTON, Milred Harris, Conrad Nagel.**

UWAGA: Ze względu na wyświetlanie 2 serji 10 akt. razem pocz. w d. pow o 6, punkt ost o 9.30 w sob. i św. o 4 ost. 9.31

SKŁADNICA FABRYKI LA COTONNIÈRE S-TÈ A. R. L.

w Kaliszu przy ul. Al. Józefiny 13. Telefon № 219.

POLECA ARTYKUŁY MARKI „U. R.” JAK:

Nici do szycia
Nici do wyszywania
dziurek
Bawelniczka do wyszy-
wania i haftowania
Bawelniczka do cero-
wania
Cwate kolory.

Bawełna do pończoch
Przędza do fastrygo-
wania
Kordonki do robót szy-
delkowych i do hafto-
wania.
Materiał pierwszorzędny.

TELEGRAMY.

Wolny obrót monetami złotymi w granicach państwa.

WARSZAWA, 25.4. Minister skarbu ogłosił następujący okólnik:

Handel złotymi monetami w Polsce jest dozwolony. Również niema żadnych ograniczeń co do przywozu monet złotych z zagranicy. Każdy ma prawo przywozić do Polski monety złote w dowolnej ilości, natomiast wywóz złotych z zagranicy może być dokonany jedynie za pozwoleniem ministra skarbu. Podróżni przybywający z zagranicy, a posiadający monety złote oraz inne wyroby z kruszców szlachetnych, mogą je wywozić z powrotem z zagranicę w ciągu 2 miesięcy od daty wjazdu do Polski bez osobnego zezwolenia, jedynie na zasadzie zaświadczenia wydanego przez urząd graniczny w chwili wjazdu do Polski. Na zasadzie takiego zaświadczenia podróżni mogą wywozić z zagranicę tak samo wszelkie sumy, przywiezione do Polski. W ruchu podróży pomiędzy Polską a obszarem wolnego miasta Gdańska zaświadczenia powyższe wydają organy kontroli skarbowej.

Projekt związku narodów Europy.

LONDYN, 25.4. Kongres niezależnej partii pracy w Nowym Jorku uchwalił rezolucję, w której wyraża życzenie, aby utworzony został związek narodów w Europie na tych samych zasadach, co Stany Zjednoczone Ameryki.

Odnaczenie premiera Grabskiego.

WARSZAWA, 25.4. Na osobiste życzenie p. Prezydenta Rzeczypospolitej Kapituła orderu „Orla Białego” uchwaliła nadać w dniu święta narodowego 3-go Maja odznaki tego orderu prezesowi ministrów i ministrowi skarbu, p. Władysławowi Grabskiemu w uznaniu zasług położonych przy naprawie finansów polskich. Jest to pierwsze odznaczenie orderem „Orla Białego” obywatela polskiego w zwykłym trybie, poza członkami Kapituły, mianowanymi przy założeniu orderu i poza osobami, którym z urzędu order ten przysługuje.

Straszna katastrofa kolejowa.

BELLINZONA, 25.4. Wczoraj rano o godz. 2.30 wydarzyła się na stacji kolejowej w Bellinzone straszna katastrofa kolejowa skutkiem zderzenia się pociągów pociągów pociągów pociągów z Mediolanu oraz Zurychu.

Katastrofa nastąpiła na skutek przeoczenia przez maszynistę pociągu pociągów pociągów pociągów sygnałów ostrzegawczych. Obydwa bowiem pociągi o tej samej godzinie miały się na tym samym torze kolejowym.

Skutki katastrofy okazały się straszliwe. Jak dotąd stwierdzono, poniosło śmierć na miejscu 5 kolejarzy, oraz 10 podróżnych. Dokładnej liczby zabitych i rannych nie zdołano do tej pory stwierdzić. Wagon niemiecki stał w płomieniach, przyczem do tej pory nie stwierdzono ofiar, znajdujących się w tym wagonie. Do tej pory zgłosiło się do szpitala w Bellinzone 6 ciężko i 3 lekko rannych. Wdrożono energiczne śledztwo.

Jak należy salutować Prezydenta Rzeczypospolitej.

WARSZAWA, 25.4. Minister spraw wojskowych, generał Sikorski wydał okólnik, w którym wskazuje, że oficerowie nie salutują należyście Prezydenta. Minister przypomina, że salutować należy, stając frontem. Niewykonanie tego przepisu będzie surowo karane, a za żołnierzy nieprzestrzegających tego przepisu będą również pociągani do odpowiedzialności ich dowódcy.

Przygotowuje się nowa taryfa celna

WARSZAWA, 25.4. Dowiadujemy się, że nowa taryfa celna, obecnie opracowywana, będzie ogłoszona najpóźniej dnia 30 czerwca rb.

Śniegi w Krakowie

KRAKÓW, 25.4. Przez całe przedpołudnie padał w Krakowie wielki śnieg, który szybko tajał. Na linii kolejowej Kraków — Warszawa spadły obfite śniegi; w okolicy Częstochowy oraz Kozłówek śnieg leży grubą warstwą.

Znów fałszywe doniesienie wojenne

BUKARESZT, 25.4. Wbrew pogłoskom rozgłaszanym przez pisma niemieckie o przygotowaniu wojennych w Rumunii, która rzekomo w celach wojennych ma zawrzeć przymierze z Turcją i Japonią oraz dążyć do porozumienia z Bułgarią stwierdza urządowe oświadczenie, że pogłoski te są bezpodstawne. Odwiedziny Bratianu w Konstantynopolu nie mają charakteru politycznego. Poseł japoński oświadczył przedstawicielom prasy, że żadnego układu między Ra-

OGNIWO

Spółka z ogr. odpow.
Kalisz, Al. Józefiny 25, tel. 160

poleca artykuły:

OPAŁOWE
BUDOWLANE
ZBOŻOWE.

po cenach najniż. wagonowo i detalicznie
Składy: Kościuszki 10 i, Babina 7, 3.

586

manją a Japonią nie zawarto, ani też nie próbowano zawrzeć układu, który byłby skierowany przeciwko Rosji. Rumuńsko-bułgarskie rokowania w sprawie odszkodowań za skonfiskowaną w Rumunii własność bułgarską rozbiły się z powodu nieustępliwego stanowiska delegacji bułgarskiej.

Odnaczenia Trzeciomajowe.

WARSZAWA, 25.4. Dowiadujemy się, że w dn. 3 maja zostanie rozdanych 97 orderów „Odrodzenia Polski”, z tego Wielką Wstęgę otrzymają 2 osoby (arcybiskup Teodorowicz i ks. biskup Sapiela), komandorje z gwiazdą — 7, komandorje — 25, krzyż oficerski — 39, krzyż kawalerski — 24 osób. Dotychczas rozdano 1278 odznaczeń „Odrodzenia Polski”.

Prześladowanie polskiego języka w kościele.

KOWNO, 25.4. Biskup żmudzki, ksiądz Karłowicz wydał rozporządzenie, postanawiające, że nabożeństwa polskie odbywać się mogą w Kownie tylko w trzech kościołach i to do godziny 9ipół rano.

Mussolini o okupacji Ruhry.

LONDYN, 25.4. Sprawozdawca dyplomatyczny „Daily Telegraph” dowiaduje się, że Mussolini oświadczył się za zredukowaniem do minimum kosztów okupacji i administracji Nadrenji, ma rzekomo zamiar wyrzucić na sojuszników nacisk celem przeprowadzenia wojskowej i gospodarczej ewakuacji zagłębia Ruhry.

Krwawe rozruchy w Rosji.

WIEN, 25.4. Jak donoszą z Moskwy, w miejscowości Legańsk doszło do krwawego starcia między robotnikami a czekistami, którzy na rozkaz władz sowieckich dali salwę do tłumy. O podobnych rozruchach donoszą z Elizawetgradu, gdzie władze sowieckie musiały stacjonować tam wojskom czerwonym przesłać kilka batalionów do stłumienia rozruchów.

Ziemię kościelne w Polsce a Watykan.

WARSZAWA, 25.4. „Przegląd Katolicki” za mieszcza oświadczenie ks. kardynała-prymasa Dalbora w sprawie stanowiska Watykanu co do zakonu dóbr kościelnych w Polsce. Oświadczenie to brzmi następująco:

Z różnych stron jest pytana władza duchowna, czy się zgadza z prawdą to, co się głosi na niektórych zebraniach: że Ojciec św. już się zgodził na oddanie państwu polskiemu ziem kościelnej. Oświadczam, że twierdzenie, jako-

Kino-teatr
O A Z A

Od dziś i dni następnych
!! Wielka Sensacja !!

TAJEMNICA
latarni morskiej

Wstrząsający
dramat w 6-ciu
wielkich aktach

z udziałem znanych już Kaliszanom świetnych artystów. : W roli głównej znakomita i słynna
HANNI WEJSSE
Fascynująca treść, niebywałe napięcie, szczyt techniki kinematograficznej dają widzom pełnię wrażeń i zadowolenie.

UWAGA: Nowa zaangażowana muzyka ściśle zastosowana do obrazu. Resztę dopowie nasz jasny, niezrównany ekran który nie psuje wzroku jak inne.
Początek o godzinie 6.30, w święta o godzinie 4.30, ostatni seans o godzinie 9.15.

by Ojciec św. już nie zgodził na oddanie ziemi kościelnej w Polsce jest mylnie z prawdą się nie zgadza, jak wynika z następującej deklaracji:

Z Watykanu dnia 31 grudnia 1923.
Stolica święta nie ma zamiaru zawrzeć z Rządem Polskim dwóch oddzielnych układów, jednego względem dóbr kościelnych, drugiego względem reszty zagadnień, lecz pragnie zawrzeć jeden konkordat, w którym będzie uregulowane także położenie materialne kościoła w Polsce. W tej mierze Stolica święta oprze się oczywiście na wyniku, jaki będą miały rokowania między Komisją Biskupów a Rządem.
(—) P. Kard. GASPARI.

Pensje w złotowej walucie.

WARSZAWA, 25.4. Uposażenie urzędników państwowych za maj zostanie wypłacone w złotych. Jedynie w miejscowościach do których nowa waluta nie zdąży dotrzeć, pensje będą wypłacone w markach. Przy wypłacie złotymi różnicą ustalono na 36 groszy, zaś przy wypłatach markowych na 648000 marek. Należy zaznaczyć, że bez względu na wprowadzenie waluty złotej obliczenia komisji statystycznej będą nadal uwzględniane.

Waloryzacja grzywien i kar.

WARSZAWA, 25.4 (Tel. wł.). W Prezydjum Rady Ministrów opracowywany jest obecnie projekt rozporządzenia w przedmiocie przeliczenia na złote wyszczególnianych w ustawach i rozporządzeniach o grzywnach i karach. Według projektu tego 1 rubel przewalutowany ma być na 2 złp. w walutach państw zaborczych.

Powszechny pobór rocznika 1903.

Minister spraw wojskowych w porozumieniu z ministrem spraw wewn. zarządził w okresie od 25 bm. do 31 maja rb. włącznie powszechny przegląd popisowych rocznika 1903, równocześnie zarządził zostać zaciągniętych ochotników urodzonych w latach: 1904, 1905, 1906.

W myśl zarządzenia do przeglądu stawia się winni: a) popisowi rocznika 1903 bez względu na ich dotychczasowy stosunek do siły zbrojnej państwa, b) popisowi roczników poborowych 1901, 1902, którzy przy poprzednich przeglądach uznani zostali za tymczasowo niezdatnych do służby czynnej w wojsku stałym, c) mężczyźni urodzeni w 1904, 1905, 1906, którzy złożyli do dnia 1 bm. podania o przyjęcie do służby czynnej w charakterze ochotników.

Do przeglądu wszyscy stawia się winni w stanie trzeźwym i higienicznym; popisowi posiadający już jakiegokolwiek dokumenty wojskowe winni przynieść je ze sobą; popisowi, którzy zamierzają starać się o ulgi, jako i ci, którzy korzystali z ulg dotychczas winni przynieść ze sobą odpowiednio udokumentowane podania o przedłużeniu tych ulg; popisowi posiadający prawo do jednorocznej służby czynnej powinni najpóźniej w dniu przeglądu przedłożyć właściwej kom. przegl. właściwe dokumenty; decyzje i zarządzenia kom. przegl. w sprawach ulgi i drożdżeń mogą poborowi zaskarżyć w drodze przez przynależną PKU. do DOK. w terminie dwutygodniowym od daty ogłoszenia, zaś decyzje D. O. K. mogą zaskarżyć w myśl ustawy do M. S. Wojsk. D. I w terminie miesięcznym.

Popisowi zakwalifikowani przy przeglądzie do kategorii A i uznani w myśl odnośnych artykułów o powszechnym obowiązku służby wojskowej za zdatnych do służby czynnej, zostaną dyspozycyjnymi rekrutami.

Winni niezgłoszenia się do przeglądu w wyznaczonych terminach, ścigani będą przez władze cywilne i karani będą w myśl obow. przepisów.

Podczas poboru zakazana jest sprzedaż trunków w całej Polsce.

KRONIKA.

— OSOBISTE.

Bawi w Kaliszu JM. Rektor Uniwersytetu Wileńskiego prof. Alfons Parczewski.

— OTWARCIE ODDZIAŁU KALISKIEGO Banku Polskiego nastąpi w poniedziałek, dnia 28 bm. Od dnia tego wszelkie transakcje Pol. Kasy Krajowej przejmują Bank Polski.

— Z TOW. WIOSLARSKIEGO.

Zawiadania się druhow-wiosłarzy, że w piątek, dnia 25 bm., o godzinie 8 wiecz. odbędzie się w lokalu Tow. przedwyborcze zebranie członków Towarzystwa celem ustalenia listy kandydatów do władz Towarzystwa, na które liczne przybycie druhow jest konieczne.

— OTWARCIE SEZONU T. S. „PROSNA”.

W niedzielę, dnia 27 bm., odbędzie się otwarcie wiosennego sezonu T. S. „Prosny” z następującym programem: 1) Zbiórka w lokalu Tow. przy teatrze miejskim o godz. 9.30, wymarsz do do kościoła OO. Franciszkanów o godz. 9.40, 4) przemarsz przez miasto na plac Sportowy, 5) obiad 12.30, 6) ogólna fot. match piłki nożnej I drużyny „Prosny” z klubem sportowym „Venetia”. Niewątpliwie, że członkowie Prosny, jak miłośnicy sportu przyjdą tłumnie na ten ciekawy match.

— NAJWIĘKSZA SENSACJA DLA NASZEGO MIASTA Stała się zapowiedź Jedynego występu znakomitej trupy tarcznej górali tatrzańskich, który odbędzie się dziś tj. w piątek dn. 25 kwietnia br., o godz. 8 wiecz. w sali Rzeźmiśników Chrześcijańskich. Niewątpliwie jedyny ten występ znakomitych tancerzy zgromadzi całe nasze miasto, gdyż chyba nie znajdzie się nikt, kto by na ten jedyny w swoim rodzaju wprost wyjątkowo sensacyjny występ nie poszedł. Bilety po cenach nader przystępnych są do nabycia w cukierni p. Mayera.

— ZARZĄD TOW. SPORT. „PROSNA” prosi członków sekcji (kolarskiej) o stawienie się wraz z rowerami w dniu 26 bm., o godz. 6 po południu w lokalu własnym w teatrze miejskim celem przeprowadzenia rejestracji maszyn i ustalenia listy członków czynnych.

Kolarze winni posiadać legitymacje, które otrzymać można w kancelarii codziennie od 5—7 po południu.

Zarząd.

— KONCERT.

We wtorek, 29 kwietnia, w sali Tow. Muzycznego występuje ze swym recitalem znakomity pianista Mikołaj Orłow, który z takim powodzeniem przed paru miesiącami występował w Kaliszu. Pan Orłow wraca teraz z tournée po Europie, gdzie wzbudzał powszechny zachwyt. Oto np. co o nim piszą gazety: „Ryska gazeta” — Orłow jest jednocześnie i muzyk i poeta. „Berlińska gazeta” — Orłowa można porównać tylko z Antonim Rubinsteinem, ale nie — on jest fenomenem jedynym w swoim rodzaju.

Takie są wszystkie odezwy o nim, których jest za dużo, by je przedrukowywać.

Bilety są do nabycia w cukierni p. Mayera.

— WYPADKI.

W hotelu Francuskim nagle zmarł dn. 23.4 rb. o godz. 21 w nocy mieszkaniec Warszawy Michał Nagaj.

W tymże dniu o godz. 22 odebrał sobie życie przez powieszenie, Marcin Galka w mieszkaniu własnym przy ul. Lipowej Nr. 38.

— ZAGINIONY BOROWY.

Jak już donosiliśmy, schwyłany w pierwsze święto przez post. P. P. Grokę, znany bandyta Radziejowski, miał jak się okazało na sobie ubranie z zaginionego borowego z Grodziska pow. pleszewski, 60-letniego Franciszka Zemboskiego, który wyszedł w wielką sobotę rano z domu i nie wrócił. Rodzina zaginionego poznała na Radziejewskim kożuch, buty kamizelkę i spornik Zemboskiego. Ciało zaginionego, czy też zamordowanego nie znaleziono.

— SKAZANIE BAR. HEINZLA NA 6 MIESIĘCY WIEZIENIA. Syn już dziś nieżyjącego przemysłowca łódzkiego, 22-letni Roman bar. Heinzl wybrał się jesienią r. ub. na przejażdżkę samochodem bez szofera z niejaką S. Lewandowską po Łodzi.

Na ulicy Warszawskiej kierując samochodem w szybkim tempie nieoświetlonym, oraz nie sygnalizując najechał na 12-letniego syna handlarza Szlamę Chęcińskiego, skutkiem czego ostatni poniósł śmierć.

Epilog tego wypadku rozegrał się w tych dniach w sądzie okręgowym.

Wynikiem rozprawy było skazanie oskarżonego bar. Heinzla, obecnie szer. 4 dywizjonu samochodowego, na 6 miesięcy więzienia, oraz odebranie mu prawa kierowania samochodem na przeciąg lat 3.

GIELDA WARSZAWSKA.	
New-Jork	9,300,000
Londyn	41,000,000
Belgja	514,000
Paryż	605,000
Szwajcarya	1,648,000
8% pożycz. złota	14,200,000
4% pożycz. prem.	960,000
Bony złote S. II A.	1,400,000
Frank zł. pols. na 25.4	1,800,000
" " " " 26.4	1,800,000
Listy Tow. Kr. Ziem.	43,000,000

BIULETYN
SPOSTRZEŻEN METEOROLOGICZNYCH STACJI
„KALISZ” Państwowej Sieci Meteorologicznej
PRZY SEJMIKU
w dniu 25 kwietnia 1924 r. godz. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	752.0 m.m.
2) Kierunek wiatru	SW
3) Prężność wiatru	1 m/s.
4) Stan nieba	Zachm. umiar.
5) Wilgot. bezwzględna	5.7 m.m.
6) Wilgot. względna	84%
7) Temp. powietrza	+5.8
8) Ilość opadów	nie było
9) Najwyż. temp	+11.2
10) Najniż. temp	+1.7

Boy o pobycie w Kaliszu

Od czasu gdy, w feljtonie opisującym moje wędrówki, rzuciłem ryzykowne nieco porównanie między sobą a istotą upadłą (dziwką), stosunek społeczeństwa do mnie uległ zasadniczej zmianie; stał się poufalszy, cieplejszy. Zrobił się koło mojej osoby, sympatyczny, ruch, jak koło młodej kobiety, z chwilą gdy się rozjeździ niej pogłoska, że się „puszcza”. Raz po raz, miasto czy miasteczko podsuwa się do mnie niby owi typowi, starszy pan z parasolem bącząc sakramentalne wyrazy:

„Pani tak sama... w taką niepogodę: tak późno... a gdyby pani zechciała wystąpić do mnie mieszkać osobno... mam trochę ładnych gratów...”

Począłem przestępując z nogi na nogę, przed stawia się nieśmiało: „Jestem Piotrków...” albo: „Jestem Płocki, Włocławek” etc.

„A ja? Jak przeczuałem; jad rozpusty, wsiąknął już w moje żyły, niby u p. Solskiej w „Płomieniu”... Uśmiecham się dwuznacznie pod przykryciem oczami szepcząc: „Nie wiem... może... kiedyś...” — co znaczy podobno: „Po kolei, pa-mowie, po kolei...”

Kalisz. Byłem już przed dwoma laty w tym rodzinnym mieście Adama Asnyka i wyniosłem stamtąd bardzo miłe wspomnienia. Zadzierzgnąłem tam węzły szczerzej sympatji umysłowej z pewnym domem, którego dwoje mieszkańców

żyje tak, jak ludzie wyższego pokroju żyć umieją na prowincji: książką, myślą, dyskusją. To też przyjemność spędzenia kilku godzin w domu prof. St. sprawia, iż tkę się całą noc w wagonie, aby przyjechać do Kalisza już rano.

Fizjognomja Kalisza zmieniła się bardzo. Przed dwoma laty, miasto, do połowy, jeszcze w gruzach, imponowało energją, z jaką się dźwiga, jakby nic sobie nie robiąc z osławionych trudności budowlanych: conajmniej setka, a może więcej domów, wyrastała z pośród zwalisk. Obecnie domy te już pod dachem, zamieszkałe, schludne; ledwo tu i owdzie widnieje jeszcze kompleks ruin, jak gdyby, po straszliwym pożarze.

Odwiedzam park, ładny teatrzyk nad wodą, jeszcze wciąż nie uruchomiony, mimo, iż zapewne na ten cel miasto Kalisz opodatkowuje dość ciężką ręką wszystkie „widowiska”.

Ściemnia się... „Gdy noc zapada, gdy światła latarni zapłoną”. Trzeba spieszyć do hotelu, robić toaletę. To jest właśnie moment, którego nastrój może oddać jedynie owo porównanie, tak gorszące dla wielu osób. Za godzinę jestem w pokoiku artystów, przy sali Tow. Muzycznego. Odczyt naznaczony na 8, co znaczy na prowincji trzy kwadransy na dziewiątą. Czem się to dzieje, niewiadomo, ale, jak Polska długa i szeroka, ta elastyczność godzin zaczęcia koncertu lub teatru jest powszechnie ustalonym prawem.

Uchylam drzwi, aby zajrzeć czy goście jeszcze się schodzą. Co to jest?... Policja, sama policja, tłumy policji wała się na salę. Zachodzę w głowę, co to ma znaczyć. Wszedłszy na estradę widzę kilkudziesięciu żołnierzy policyjnych ustawionych pod ścianami. Mam uczucie, że jestem niebezpiecznym komunistą; przypomina mi się historia „Słówek” ofiarowanych z dedykacją przez Cichocką jednemu ze „Świętojuców” i aluzje lwowskiego prokuratora w akcie oskarżenia w stronę tej niewinnej książeczki.

Ale rzecz wyjaśnia się najsympatyczniej w świecie. W Kaliszu jest szkoła policjantów, o-tóż uczniowie tej szkoły zwrócili się do imprezy, z prośbą o pięćdziesiąt biletów w hurtem przybyli na odczyt — jako goście. I — nie po raz pierwszy zapewne — policja stała się przyczyną zaburzenia spokoju publicznego: gdyż w tłoku, jaki pomnożyła, trzy dziewczątka duszące się na stojących miejscach zemdlały na sali. Musiano je wynieść. Biedne maleństwa, niech mi wolno będzie tą drogą przesłać im wyrazy sympatji. I oby to było zapoczątkowaniem rubryki „Korespondencji osobistej”, do której dawno namawiam wydawnictwo „Kurjera”. To by jest dla mnie najsympatyczniejsza rubryka w każdym piśmie, rubryka szczęścia, harmonji dusz, jakby ekspiacja za dysharmonje jaką wnoszą nieraz inne rubryki.

Ustawa o ochronie lokatorów.

ROZDZIAŁ II.

DOPUSZCZALNA PODWYZKA KOMORNA.

Art. 3. 1) Wynajmującemu i lokatorowi wolno jest zawrzeć na zasadzie wzajemnego porozumienia umowę, co do wysokości i sposobu zapłaty komornego, nie inaczej jednak jak na piśmie i na czas nie krótszy, niż na jeden rok. Nie dotyczy to atoli mieszkań do czterech pokojów włącznie.

2) Jeżeli jednak umowa nie dojdzie do skutku lub nie będzie odnowiona, albo też jeżeli nie jest dopuszczalna, to wynajmującego i lokatora obowiązują być dą mocy samego prawa normy, ustalone na dany okres czasu, zgodnie z przepisami artykułów 5—8.

Art. 4. Pomieszczeń pobocznych, jak: przedpokoje, korytarze, werandy, łazienki, kuchnie, spiżarnie, alkowy, i pokoje dla służby nie zalicza się do liczby pokojów mieszkalnych.

Art. 5. 1) Za podstawę do oznaczenia wysokości komornego za wymienione w artykule 1 pomieszczenia służyć ma komorne, płacone w czerwcu 1914 r. (podstawowe komorne). Wynajmujący obowiązany jest udowodnić wysokość powyższego komornego.

2) Jeżeli przedmiot najmu w czerwcu 1914 r. nie był wynajęty, jeżeli nie można udowodnić ówczesnego komornego, lub też jeżeli ówczesne komorne było ze względu na specjalne warunki danego stosunku umownego widocznie wygórowane, to urząd rozjemczy do spraw najmu lub sądu usiał podstawowe komorne według ówczesnych cen przeciętnych.

3) W razie odjęcia ogrodu lub placu, wynajętego jako przynależność mieszkania—litera k)

ustępu 1 artykułu 2 — podstawowe komorne ulega odpowiedniemu zmniejszeniu.

Art. 6. 1) Wysokość komornego za wskazane w artykule 1 pomieszczenia, z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w ustępie 1 artykułu 3, nie może przekraczać oznaczonych poniżej stawek procentowych, które wynoszą na drugi kwartał 1924 r.:

a) dla mieszkań jednopokojowych, złożonych z pokoju i kuchni lub samego tylko pokoju bądź samej kuchni — 5 proc. przypadającego za ten czas podstawowego komornego;

b) dla mieszkań, złożonych z dwóch lub trzech pokojów, dla lokali handlowych, przedsiębiorstw, wykupujących świadectwa przemysłowe 4 kategorii i dla lokali, mieszczących pracownie rzemieślnicze, wykupujące świadectwa przemysłowe 8 kategorii, oraz dla wszystkich innych pomieszczeń, oprócz wskazanych pod literami a) c) — f) — 10 proc. przypadającego na ten czas podstawowego komornego.

c) dla mieszkań, złożonych z czterech do sześciu pokojów, dla pomieszczeń, zajętych przez szkoły i zakłady wychowawcze, zarejestrowane przez państwowe władze oświatowe, oraz lokale spółdzielni robotniczych oraz robotniczych związków zawodowych, a nie podpadających pod postanowienia litery a) lub b) i dla lokali, mieszczących pracownie rzemieślnicze, wykupujące świadectwa przemysłowe 7 kategorii — 15 proc. przypadającego na ten czas podstawowego komornego;

d) dla sklepów i innych pomieszczeń handlowych i przemysłowych, za które podstawowe komorne w stosunku rocznym nie przekraczało sześciu rubli, względnie tysiąca dwustu marek niemieckich, względnie tysiąca pięciuset koron austriacko-węgierskich, dla pensjonatów (poko-

jów umebłowanych), pracowni, niepołączonych z mieszkaniem, z wyjątkiem pracowni artystów, malarzy i rzeźbiarzy, oraz dla mieszkań, złożonych conajmniej z siedmiu pokojów — 20 proc. przypadającego za ten czas podstawowego komornego;

e) dla sklepów i innych pomieszczeń handlowych i przemysłowych, nie podpadających 2 przepisy liter d) i f), oraz dla hoteli — 25 proc. przypadającego za ten czas podstawowego komornego;

f) dla budynków fabrycznych i pomieszczeń wymienionych pod literą i) ustępu 1 artykułu 2, aż do czasu wynajęcia tych budynków i pomieszczeń z pod działania niniejszej ustawy, — 50 proc. przypadającego za ten czas podstawowego komornego.

2) Pomieszczenia, zajęte na redakcję i administrację czasopisma i na wykonywanie wolnych zawodów, oraz lokale pracowniczych związków zawodowych i instytucji społecznych i kulturalno-oświatowych nie będą zaliczone do pomieszczeń handlowych i przemysłowych.

3) Stawki procentowe, wymienione w ustępie 1, wzrastają od 1 lipca 1924 r. do 1 stycznia 1925 r., co kwartał o 4 proc., podstawowego komornego od 1 stycznia 1925 r., co kwartał o 6 proc. podstawowego komornego. Podwyżki ustają z chwilą, gdy komorne osiągnie wysokości 100 proc. podstawowego komornego.

4) Suma komornego, obliczona w powyższy sposób w rublach, markach niemieckich lub koronach austriacko-węgierskich, będzie przeliczona na złote, równe złotemu frankowi, według następującego klucza: 100 rubli = 266 złotym, 100 marek niemieckich = 123 złotym, 100 koron austriacko-węgierskich = 105 złotym. (D. C. N.).

NARATY

762

magazyn ubrań męskich gotowych i na obstalunek. Robota pierwszorzędna.

B. GOLDMAN, UL. BABINA 1.
(pierwszy magazyn z narożnika placu Kilińskiego)

Każdą ilość bali

gruszkowych

zakupi fabryka fortepianów Braci K. i A. Fibiger, Polna 16. 765

Wyrób FIRANEK i KAP tiulowych

haftowanych w najnowszym deseniach po cenach bardzo przystępnych. Kalisz ul. Piaskowa 5 m. 10

Zginał patent III kategorii

wydany przez Izbę Skarbową w Kaliszu na sprzedaż trzody chlewnej w Kaliszu na imię Stanisława Owczarka. 772

Choroby Piersiowe

Kaszel, duszność, dyshawicę i t. p.

Skutecznie leczą:

Balsam Thiocolan Age

i Balsam Thiocolan Age z Phytiną.

Są to znakomite leki przeciwko wszystkim chorobom płucnym. Używać za poradą lekarza. Sprzedają Apteki i składy apteczne. 80

Zgubiono portfel czarny

skórzany z dokumentami i gotówką w sobotę dnia 19 IV b.m. Łaskawego znalazcę uprasza się o zatrzymanie gotówki i portfela, a zbyteczne dokumenty i papiery przesłać do Redakcji „Gazety Kaliskiej” dla L. Piaseckiego.

Potrzebna inteligentna

panna izraelitka

do trzech chłopców. Wiadomość Al. Józefiny 13 w Antykwarni Sieradzkiego. 749.

Zgineła książka wojskowa

wydana przez P. K. U. w Kaliszu na imię Stanisława Owczarka rocz. 1899 768

Zginał paszport

wydany przez Urząd gminy Kamień na imię Franciszka Pasternaka. 769

Do sprzedania

plac

Wiadomość ul. Kościuszki № 20 u p. Maciejewskiego

Zginał paszport

wydany przez Urząd gminy Tyniec na imię Walentego Domańskiego. 767

Nauczyciel

z Łodzi (polonista i historyk) poszukuje lekcji w szkołach średnich na rok szkolny 1924/25, Łaskawo oferty do red. Gazety Kaliskiej pod lit. E.B. 701